

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж Уманського національного університету»

Циклова комісія професійної підготовки зі спеціальностей:

D1 Облік і оподаткування

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Заступник директора
з навчальної роботи

Лариса КОРОЛЬОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D1 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Методичні рекомендації для проходження навчальної практики з дисципліни «Податкова система» для здобувачів фахової передвищої освіти зі спеціальності D1 Облік і оподаткування денної та заочної форм навчання, складена на основі освітньо-професійної програми фахової передвищої освіти “Облік і оподаткування” та наскрізної програми практичної підготовки.

Укладач: Костянтин МЕРЖИЄВСЬКИЙ, викладач I категорії

Методичні рекомендації для проходження навчальної практики з дисципліни «Податкова система» розглянуті та схвалені на засіданні циклової комісії професійної підготовки зі спеціальностей:

D1 Облік і оподаткування

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Протокол від « 28 » серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії **Вікторія НОВІКОВА**

ЗМІСТ	Стор.
Вступ	3
Мета та завдання навчальної практики з дисципліни «Податкова система»	5
Організація проведення навчальної практики з дисципліни «Податкова система»	7
Тематичний план та графік розподілу робочого часу	8
Зміст навчальної практики з інформаційних систем і технології в обліку	9
Оформлення звіту про проходження навчальної практики	11
Форми та методи контролю	12
Додатки	14

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку економіки та реформування податкової політики важливого значення набуває ефективне функціонування податкової системи держави. Податки є основним джерелом формування державного та місцевих бюджетів, забезпечують фінансування соціально-економічного розвитку країни та виконання державою своїх функцій. Тому підготовка фахівців, які володіють знаннями у сфері оподаткування та практичними навичками роботи з податковою документацією, є необхідною умовою ефективної професійної діяльності.

Навчальна практика з дисципліни «Податкова система» є важливим етапом професійної підготовки здобувачів освіти економічного профілю. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань щодо організації та функціонування податкової системи України, а також на формування практичних умінь у сфері обчислення податків, складання податкової звітності та використання сучасних інформаційних технологій у податковій діяльності.

Метою навчальної практики є формування у здобувачів освіти практичних навичок застосування податкового законодавства у процесі здійснення господарської діяльності підприємств, оволодіння методикою нарахування податків і зборів, а також розвиток умінь самостійно виконувати розрахунки податкових платежів та складати податкову звітність.

Основними завданнями практики є: ознайомлення з принципами побудови та функціонування податкової системи України; вивчення порядку нарахування та сплати загальнодержавних і місцевих податків та зборів; набуття практичних навичок складання податкової звітності; здійснення розрахунків податкових зобов'язань; формування вмінь застосовувати норми податкового законодавства у практичній діяльності; використання сучасних інформаційних систем у сфері оподаткування.

Об'єктом дослідження є процес організації та функціонування податкової системи України.

Предметом дослідження виступають податкові відносини, механізми справляння податків і зборів, а також нормативно-правове забезпечення податкової системи та сучасні інформаційні технології у сфері оподаткування.

Проходження навчальної практики сприяє формуванню професійних компетентностей майбутніх фахівців, розвитку економічного мислення, відповідальності, уважності та здатності ефективно застосовувати податкове законодавство у професійній діяльності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Навчальна практика з дисципліни «Податкова система» має теоретико-прикладний характер. У теоретичному аспекті вона спрямована на поглиблення фундаментальних знань щодо сутності, функцій та механізму функціонування податкової системи України, а у прикладному – на формування базових практичних навичок з нарахування податків і зборів, ведення податкового обліку та складання податкової звітності відповідно до вимог чинного податкового законодавства України.

Предметом навчальної практики є фінансово-господарська діяльність суб'єктів господарювання у сфері оподаткування, а саме податкові зобов'язання, податкові платежі, порядок їх обчислення, сплати та відображення у податковій звітності.

Метою навчальної практики є поглиблення теоретичних знань та набуття практичних навичок майбутніми фахівцями щодо функціонування податкової системи України, особливостей застосування податкового законодавства у практичній діяльності суб'єктів господарювання, ознайомлення з організацією податкового обліку, порядком обчислення та сплати податків і зборів, формування та подання податкової звітності, а також використання сучасних інформаційних технологій і програмних продуктів у сфері оподаткування.

Завданням навчальної практики є засвоєння основ організації податкової системи та податкового обліку, вивчення складу податків і зборів, особливостей їх нарахування та сплати, набуття вмінь виконувати типові розрахунки податкових зобов'язань, формувати податкову звітність, застосовувати норми податкового законодавства на практиці та використовувати сучасні інформаційні системи для автоматизації податкових розрахунків і обробки економічної інформації.

При складанні звіту з практики здобувач фахової передвищої освіти повинен знати основні теоретичні положення податкової системи, володіти практичними навичками розрахунку податків і зборів, формування податкової звітності та застосування податкового законодавства у професійній діяльності. Практика передбачає безперервність і послідовність її проведення для одержання необхідного та достатнього обсягу практичних знань і вмінь майбутнього фахового молодшого бакалавра.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти забезпечує директор Коледжу.

Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у Коледжі здійснює заступник директора з навчальної роботи та/або керівник практики відповідно до закріпленого педагогічного навантаження.

Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує відповідальна за організацію практики циклова комісія, що визначається наказом директора Коледжу.

Базою практики є кабінет з навчальної практики.

До функціональних обов'язків керівника навчальної практики входить:

- загальна організація практики;
- контроль за проведенням навчальної практики;
- надання консультацій здобувачам фахової передвищої освіти;
- оцінка виконання навчальної практики;
- аналіз результатів навчальної практики;
- розробка завдань та заходів щодо удосконалення організації проведення навчальної практики.

Основні обов'язки здобувача фахової передвищої освіти під час проходження навчальної практики:

- своєчасно прибути на базу практики;
- пройти інструктаж з техніки безпеки;
- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку;
- виконувати програму практики відповідно до календарного плану робіт;
- систематично вести щоденник практики та своєчасно підготувати звіт про виконання програми практики.

Відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності D1 Облік і оподаткування заплановано проведення навчальної практики із загальною кількістю кредитів:

- для здобувачів фахової передвищої освіти денної форми навчання – 3 кредита ECTS (60 аудиторних годин);
- для здобувачів фахової передвищої освіти заочної форми навчання - 3 кредита ECTS (30 аудиторних годин).

Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової перед вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 18 червня 2021 року № 686

Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової перед вищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 18 академічних годин на

тиждень відповідно до Норм часу для планування і обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти (Наказ МОН України від 18.06.2021 р.).

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ТА ГРАФІК РОЗПОДІЛУ РОБОЧОГО ЧАСУ

Таблиця 1

Тематичний план та графік розподілу робочого часу

	Назва розділу, модуля,	Кількість аудиторних годин
1.	Податок на додану вартість	6
2.	Акцизний податок та мито	6
3.	Податок на прибуток підприємств	6
4.	Єдиний податок четвертої групи платників	6
5.	Податок на доходи фізичних осіб	6
6.	Спеціальні податкові режими. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	6
7.	Плата за землю	6
8.	Рентна плата	6
9.	Збори до фондів державного соціального страхування	6
10.	Інші податки	6
	Разом:	60

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Тема 1: Податок на додану вартість

1. Ознайомлення з програмою практики.
2. Створення юридичної установи в програмі МЕДОК.
3. Формування податкових накладних.
4. Введення записів у Реєстр отриманих та виданих податкових накладних
5. Формування Податкової декларації з податку на додану вартість
6. Заповнення додатку 1 Декларації з ПДВ
7. Визначення суми ПДВ до сплати в бюджет

Тема 2: Акцизний податок і мито

1. Нарахування акцизного податку на алкогольні та тютюнові вироби
2. Нарахування суми акцизного податку на нафтопродукти, скраплений газ
3. Нарахування суми акцизного податку на легкові автомобілі та інші моторні транспортні засоби
4. Заповнення Декларації з акцизного податку
5. Визначення суми мита при різних переміщеннях через митний кордон

Тема 3: Податок на прибуток підприємства

1. Коригування валового доходу
2. Визначення скоригованих валових витрат
3. Визначення розміру прибутку, що підлягає оподаткуванню
4. Нарахування податку на прибуток і складання Декларації з податку на прибуток підприємства, додаток АМ Нарахована амортизація за звітний період

Тема 5: Податок на доходи фізичних осіб.

1. Проведення утримання податку на доходи фізичних осіб
2. Заповнення форми 4 ДФ до Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску

Тема 6: Спеціальні податкові режими. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

1. Заповнення Декларації про майновий стан і доходи
2. Заповнення Податкової декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця
3. Заповнення Податкової декларації платника єдиного податку – юридичної особи

Тема 7: Плата за землю

1. Розрахунок суми плати за землю

2. Заповнення Податкова декларація з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності)

Тема 8: Рентна плата

1. Складання Податкового розрахунку збору за спеціальне використання лісових ресурсів
2. Складання Податкової декларації збору за спеціальне використання поверхневої води теплоелектростанціями з прямою системою водопостачання
3. Складання Податкового розрахунку з плати за користування надрами для видобування корисних копалин

Тема 9: Збори до фондів Державного соціального страхування

1. Проведення нарахування на фонд оплати праці
2. Складання Додатку 1 (Д1) До Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску

Тема 10: Інші податки

1. Проведення розрахунків та складання Податкової декларації збору за місця для паркування транспортних засобів, Податкової декларації туристичного збору
2. Складання Розрахунку суми збору за перше реєстрацію транспортних засобів
3. Складання Податкової декларації екологічного податку
4. Розрахунок мінімального податкового зобов'язання.

ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Протягом навчальної практики здобувач фахової передвищої освіти складає звіт про проходження навчальної практики. Звіт складається з наступних частин:

- 1) титульного аркуша, оформленого за зразком (додаток А);
- 2) щоденника з навчальної практики, в якому відображені тема, перелік документів, які використовуються та складаються, а також поетапний зміст фактично виконаних облікових робіт, оформленого за зразком (додаток Б);
- 3) скріншоти, форми документів, звіти, таблиці тощо, складених здобувачем фахової передвищої освіти на основі завдань практики та згрупованих за відповідними темами практики.

Щоденник практики - основний документ, який підтверджує факт виконання здобувачем фахової передвищої освіти виконання програми навчальної практики. Записи у щоденнику повинні вестися щоденно та містити перелік виконаних робіт за день згідно затвердженої програми практики. Щоденник з проходження навчальної практики складається в електронній формі на аркушах формату А-4, шифр - Times New Roman, інтервал між рядками - 1,5, поля: ліве - 30 мм, праве - 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм., на кожній сторінці має бути нумерація у правому верхньому кутку сторінки.

Результатом проходження навчальної практики з дисципліни «Податкова система» є оформлений електронний звіт, який містить опис виконаних завдань у документі MS Word, результати практичної роботи, сформовані в програмному бухгалтерському забезпеченні для ведення бухгалтерського обліку.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням навчальної практики з дисципліни «Податкова система» здійснюється з метою оцінювання рівня засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок.

Основні форми контролю:

- поточний контроль (перевірка виконання завдань під час практики);
- контроль з боку керівника практики (консультації, перевірка проміжних результатів);
- самоконтроль студента (оцінка власних досягнень і виконаних завдань);
- підсумковий контроль (захист звіту з практики).

Методи контролю:

- спостереження за процесом виконання практичних завдань;
- аналіз результатів роботи в облікових інформаційних системах (створені документи, звіти, операції);
- перевірка правильності оформлення первинної документації та звітності;
- усне опитування або співбесіда;
- оцінювання звіту з практики (повнота, якість, відповідність вимогам);
- захист звіту з представленням результатів виконаної роботи.

За результатами контролю визначається рівень сформованості професійних компетентностей студента та виставляється підсумкова оцінка за практику.

Таблиця 2.

Критерії оцінювання представленого звіту про проходження навчальної практики

Оцінка	Вимоги
5 (відмінно)	Завдання практики виконані повністю та в повному обсязі; Матеріал викладено логічно, послідовно, з елементами аналізу; Продемонстровано високий рівень практичних навичок роботи з інформаційними системами; Документи та звіт оформлені без помилок відповідно до вимог; Наявні якісні додатки (скріншоти, звіти, приклади документів); Студент впевнено захищає звіт, дає повні відповіді.
4 (добре)	Завдання виконані в основному повністю, є незначні недоліки; Матеріал викладено достатньо повно, але без глибокого аналізу; Практичні навички сформовані на достатньому рівні; Є незначні помилки в оформленні; Додатки наявні, але не повністю систематизовані; Захист впевнений, але відповіді не завжди повні.
3 (задовільно)	Завдання виконані частково або з помилками; Матеріал викладено поверхнево, без належного аналізу;

	Практичні навички сформовані на базовому рівні; Є помилки в оформленні звіту; Додатки обмежені або частково відсутні; Відповіді під час захисту неповні, з труднощами.
2 (незадовільно)	Завдання виконані частково або не відповідають вимогам; Відсутня логіка викладу матеріалу; Практичні навички не сформовані; Значні помилки в оформленні; Відсутні додатки; Студент не може захистити звіт.

ДОДАТКИ

**Міністерство освіти і науки України
ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий
коледж Уманського УНУ»**

ЗВІТ

про проходження навчальної практики
з дисципліни «Податкова система»
зі спеціальності _____

Студента (ки) III курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник: _____
(прізвище, ініціали)

Оцінка _____

Підпис _____

ЩОДЕННИК
з навчальної практики
з дисципліни «Податкова система»
студента (ки) III курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

(дата)

Тема заняття: _____

Забезпечення заняття: _____

Сформовані документи: _____

Хід виконання роботи: _____

1.

2.

3. _____